

Tweede Kamer der Staten Generaal - Woordvoerders voor Cultuur en Media

Betreft: Input Nederlandse audiovisuele producenten cultuur- en mediabegroting 2019

Amsterdam, 15 november 2018

Geachte leden van de Commissie OCW,

op 19 november en 26 november 2018 behandelt u respectievelijk de cultuurbegroting en de mediabegroting. Wij¹ zijn verheugd dat zowel uit het advies van de Raad voor Cultuur² als uit de gezamenlijke reactie hierop van minister Van Engelshoven en minister Slob³ de noodzaak blijkt om in samenhang naar het cultuur- en mediabeleid te kijken. Dit met als doel de positie van culturele audiovisuele producties⁴ van eigen bodem te versterken. Wij vragen u deze samenhang ook voor ogen te houden bij de aanstaande behandeling van de cultuur- en mediabegroting. In aansluiting op onze eerdere brieven⁵ brengen wij graag vanuit dit integrale perspectief op het film- en mediabeleid de volgende urgente punten onder uw aandacht:

1. Zowel het advies van de Raad voor Cultuur als de reactie hierop van minister Van Engelshoven en minister Slob signaleren een toenemende disbalans in de keten van productie, distributie en exploitatie. De opbrengsten uit de exploitatie van films en series komen grotendeels terecht bij eindexploitanten, die veelal in handen zijn van grote buitenlandse partijen. Tegelijkertijd dragen zij niet of nauwelijks bij aan de financiering van nieuwe producties in ons land en is er onvoldoende – en steeds minder - marktgeld beschikbaar. De risico's om voldoende budget voor de financiering van producties bijeen te brengen, liggen daardoor bij producenten. Deze situatie moet doorbroken worden om diversiteit en kwaliteit te stimuleren, vraag en aanbod in balans te brengen, de productiesector breed te steunen en de arbeidsmarktpositie van professionals te verbeteren. Daartoe dient een (wettelijk) kader geschapen te worden, zodat met alle eindexploitanten, van bioscopen tot kabelzenders, internet service providers en digitale platforms, afspraken gemaakt kunnen worden die leiden tot structurele bijdragen aan de financiering van Nederlandse producties. Op Europees niveau worden er met de Audiovisual Media Services Directive –AVMSD- concrete handvatten geboden. *Wij roepen de Nederlandse overheid dan ook op om voortvarend vorm te geven aan de implementatie van de AVMSD in Nederland en een heffingssysteem te introduceren waarbij eindexploitanten bijdragen leveren aan het tot stand komen van nieuwe producties en de zichtbaarheid daarvan.*
2. Wij vragen u daarnaast te borgen dat bezuinigingen op de mediabegroting en het budget van de NPO vanwege teruglopende STER-inkomsten niet ten koste gaat van de middelen voor film of de middelen voor bijvoorbeeld transmedia van de omroepen en gelieerde fondsen waaronder CoBO. Dit zal de druk op de cultuurbegroting en de positie van Nederlandse culturele audiovisuele producties immers verder verzwakken.

¹ Filmproducenten Nederland, Documentaire Producenten Nederland, Animatie producenten Nederland, Interactieve Producenten Nederland

² <http://toekomst-cultuurbeleid.cultuur.nl/sectoradviezen/audiovisueel>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/07/02/kamerbrief-met-eerste-reactie-op-sectoradvies-audiovisueel>

⁴ Het gaat hierbij om speelfilm, animatiefilm, documentaire, korte films, TV drama-, documentaire- en animatieseries, televisiefilm, en interactieve en experimentele producties waaronder VR en games.

⁵ http://filmproducenten.nl/uploads/FPNU17021_Brief_filmsector_Cultuurbegroting_2018.pdf

http://filmproducenten.nl/uploads/FPNU16019_Mediabegroting_2017.pdf

http://filmproducenten.nl/uploads/FPNU18057_-_AO_Cultuur_30_mei_2018_3.pdf

3. Eerder lieten wij uw Kamer al weten dat gezien de druk op de sector, en het feit dat de introductie van een heffingssysteem mogelijk nog enige tijd op zich laat wachten, op korte termijn een structurele impuls van € 20 miljoen onontbeerlijk is⁶. Het gaat daarbij in de eerste plaats om een impuls van € 10 miljoen in de kwaliteit van producties en talentontwikkeling om te kunnen concurreren met het grote internationale aanbod in bioscopen, op televisie en op digitale platforms. Daarnaast is een impuls van € 10 miljoen nodig ten behoeve van de structurele uitbreiding van de Netherlands Production Incentive (NFPI) voor high-end televisieseries, documentaire en animatie om internationaal te kunnen blijven aansluiten.

Wij lichten onze punten hieronder graag nader toe en zijn u zeer erkentelijk wanneer u onze punten mee wilt nemen in het wetgevingsoverleg.

Met vriendelijke groet,

Marleen Slot
Voorzitter Filmproducenten Nederland

Ton Crone
Directeur Animatie producenten Nederland

Katja Draaijer
Voorzitter Documentaire Producenten NL

Bruno Felix
Voorzitter Interactieve Producenten NL

Mocht u vragen hebben, nadere informatie nodig hebben of een gesprekspartners zoeken dan horen wij dat graag. U kunt hiervoor contact opnemen met Anna Pedrolì, directeur a.i. Filmproducenten Nederland via anna@filmproducenten.nl.

CC
Ministerie van OCW - minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Directeur Generaal, Directeur Media & Creatieve industrie-
Nederlands Filmfonds

⁶ <http://filmproducenten.nl/uploads/FPNU18057 - AO Cultuur 30 mei 2018 3.pdf>

Toelichting:

De waarde van Nederlandse film⁷

Filmmakers zijn verhalenvertellers, in brede zin des woords. Van *Niemand in de stad* (opening NFF 2018) tot jeugdanimatiefilm *Polska Warrior* (beste Nederlandse korte film Cinekid 2018) en van documentaire *Stranger in Paradise* (opening IDFA 2016) tot de interactieve *Jheronimus Bosch, tuin der lusten* (bekroond als Cross media Innovatie van het jaar 2017) - de Nederlandse film kent vele vormen en vertelt de verhalen die leven in onze samenleving en biedt een blik op de wereld. Film zit dicht op de tijdsgeest en kan tegelijk tijdloos zijn, kenmerkt zich door haar diversiteit en heeft een groot bereik. Daarbij is film een fluïde medium waardoor verhalen op verschillende manieren verteld kunnen worden. Niet alleen de manieren waarop men film kijkt veranderen, er zijn ook steeds meer nieuwe, interactieve manieren om verhalen te vertellen. Wij zijn verheugd met de middelen die het kabinet investeert in filmeducatie. Hiermee wordt het culturele en maatschappelijke belang van film onderstreept.

Ad 1) Sectoradvies Raad voor Cultuur – gebrek aan circulariteit

Uit de analyse van de Raad voor Cultuur in haar sectoradvies *Zicht op zoveel meer* en de reactie daarop van minister Slob en minister Van Engelshoven blijkt dat de Nederlandse film en mediasector zeer kwetsbaar is. De groeiende aanwezigheid van grote buitenlandse partijen met voornamelijk internationale content brengt de levensvatbaarheid van de Nederlandse audiovisuele sector en de diversiteit van het aanbod in gevaar. De Raad voor Cultuur waarschuwt dat het overheidsbeleid en de wetgeving van nu gedateerd is en stelt, uitgaande van een geïntegreerd film- en mediabeleid, een aantal verregaande maatregelen voor. Wij onderstrepen deze analyse en delen de in het advies en de reactie daarop geuite zorgen.

Op dit moment worden onder meer in opdracht van het ministerie van OCW en van de 31 verenigde nationale filmfondsen in Europa (EFADs) verschillende onderzoeken uitgevoerd. Daarin wordt gekeken naar de mogelijkheden van de introductie van een heffingssysteem en/of investeringsverplichtingen in producties. Ook wordt gekeken naar mogelijke effecten en alternatieven. Vooruitlopend op de resultaten willen wij graag benadrukken dat er op dit moment sprake is van een toenemende disbalans in de keten van productie, distributie en exploitatie. De opbrengsten uit de exploitatie van films en series komen grotendeels terecht bij eindexploitanten, die veelal in handen zijn van grote buitenlandse partijen. Tegelijkertijd dragen zij niet of nauwelijks bij aan de financiering van filmproducties in ons land. Als gevolg hiervan is er steeds minder financiering van marktpartijen voor nieuwe producties beschikbaar. De risico's om voldoende budget voor de financiering van producties bijeen te brengen liggen daardoor bij producenten.

Deze situatie moet doorbroken worden om diversiteit en kwaliteit te stimuleren, vraag en aanbod in balans te brengen, de productiesector breed te steunen en de arbeidsmarktpositie van alle professionals te verbeteren. Daartoe dient een (wettelijk) kader geschapen te worden, zodat met *alle* eindexploitanten, van bioscopen tot kabelaanbieders, internet service providers en digitale platforms, afspraken gemaakt kunnen worden die leiden tot structurele bijdragen aan de financiering van Nederlandse producties. Op Europees niveau worden er met de Audiovisual Media Services Directive – AVMSD- concrete handvatten geboden. Wij roepen de Nederlandse overheid dan ook op om voortvarend vorm te geven aan de implementatie van de AVMSD in Nederland en een heffingssysteem te introduceren waarbij eindexploitanten bijdragen leveren aan het tot stand komen van nieuwe producties en de zichtbaarheid daarvan.

⁷ Hierbij refereren wij aan film in de definitie van culturele audiovisuele mediaproducties, zoals deze ook wordt gehanteerd in de brief aan de Tweede Kamer van 2 juli door minister Van Engelshoven en minister Slob. Het gaat daarbij om speelfilm, animatiefilm, documentaire, korte films, TV drama-, documentaire- en animatieseries, televisiefilm, en interactieve en experimentele producties.

Ad 2) Filmbeleid Nederlandse Publieke Omroep

De NPO (en gelieerde fondsen NPO-fonds en CoBO⁸) is naast het Filmfonds een belangrijke partner voor de Nederlandse filmindustrie. NPO draagt in belangrijke mate bij aan de productie van Nederlandse film. Publieke omroepen coproduceren en/of nemen uitzendrechten in licentie af en CoBO participeert in Nederlandse speelfilms en documentaires en draagt bij aan speciale samenwerkings- en talentprojecten als Telefilm, Teledoc, Teledoc Campus en Telescoop. Wanneer er bij de NPO, het NPO-fonds of bij CoBO gesneden wordt in het filmbeleid heeft dit een direct negatief effect op de Nederlandse filmindustrie en zal dit de druk op de cultuurbegroting en daarmee in het bijzonder bij het Nederlands Filmfonds verhogen. Deze wisselwerking bleek ook bij de opheffing van het Mediafonds. Doordat onder meer middelen voor nieuwe makers in samenwerking met regionale omroepen verdwenen alsmede middelen voor innovatieve mediaproducties werd de druk op het Filmfonds rechtstreeks verhoogd. Wij vragen ervoor te waken dat het plan van aanpak waarmee de NPO vorm moet geven aan de teruglopende STER-inkomsten niet opnieuw het filmbeleid van de omroepen onder druk zet.

Ad 3) Impuls noodzakelijk op korte termijn

Eerder lieten wij uw Kamer al weten dat op korte termijn een structurele impuls van € 20 miljoen onontbeerlijk is⁹:

- € 10 miljoen voor talentontwikkeling om zowel in kwaliteit als in bereik te kunnen concurreren met het grote internationale aanbod in bioscopen, op televisie en op digitale platforms, en
- € 10 miljoen voor de structurele uitbreiding van de Netherlands Production Incentive (NFPI) voor high-end televisieseries, documentaire en animatie.

Talentontwikkeling en professionalisering

De in de cultuurbegroting van 2019 opgenomen extra middelen voor talentontwikkeling, vernieuwing en internationalisering zijn zeer welkom en noodzakelijk. Zolang er echter nog geen sprake is van balans in de keten kan de sector de scherpe daling van marktgeld en de zware concurrentie van grote internationaal opererende spelers niet opvangen. Het is voor een professionele sector en vanuit cultureel, maatschappelijk én economisch perspectief van groot belang om blijvend te investeren in talentontwikkeling van beginnende én gevestigde makers. Om zowel kwalitatief als in bereik te kunnen concurreren met het grote internationale aanbod in bioscopen, op televisie en op digitale platforms is een extra structurele impuls van circa € 10 miljoen cruciaal om films en andere creatieve mediaproducties op hoog niveau te ontwikkelen, te produceren en te distribueren.

Uitbreiding Netherlands Film Production Incentive

De NFPI¹⁰, die medio 2014 is ingevoerd, is een succes. De recente evaluatie en jaarlijkse monitor naar de (economische) effecten van de stimuleringsmaatregel toont aan dat de regeling het productieklimaat in Nederland versterkt en de internationale concurrentiepositie verbetert. De maatregel heeft in de periode juli 2014 tot en met december 2017 ruim €288 miljoen aan productie-uitgaven gestimuleerd.¹¹ Ook worden Nederlandse films vaker geselecteerd op internationale festivals, is het aantal minoritaire internationale coproducties verdubbeld en neemt de capaciteit van de Nederlandse filmproductiesector toe. Nederlandse professionals krijgen meer dan voorheen de kans om mee te werken aan grensverleggende internationale projecten. Hierdoor kunnen zij

⁸ De Stichting Co-productiefonds Binnenlandse Omroep

⁹ <http://filmproducenten.nl/uploads/FPNU18057 - AO Cultuur 30 mei 2018 3.pdf>

¹⁰ Netherlands Film Production Incentive; de Stimuleringsmaatregel in de vorm van een cashrebatte die medio 2014 is geïntroduceerd op initiatief van uw Kamer.

¹¹ <https://www.filmfonds.nl/page/6740/onderzoek-olsberg-spi-positief-effect-film-production-incentive-op>

hun vakmanschap en talent verder ontwikkelen. De regeling is in de vorm van een pilot eind 2017 ook opengesteld voor kwaliteitsseries om aan te kunnen sluiten op de internationale ontwikkelingen en het veranderend kijkgedrag. Nederland heeft op dit gebied een grote achterstand in te halen.

Om de NFPI succesvol te houden is het van belang de regeling, net als in de ons omringende landen, structureel uit te breiden naar high-end televisie: drama-, documentaire- en animatieseries. Wij pleiten daarom voor versterking van het budget voor de stimuleringsmaatregel voor high-end televisieseries. Hiervoor is €10 miljoen extra nodig. Dit sluit naadloos aan op het streven naar een integraal film- en mediabeleid.